

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

ДВНЗ «УжНУ», ректор

_____ проф. Володимир СМОЛАНКА

_____ 2022 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

для вступників на навчання для здобуття ОС бакалавр

за спеціальністю 242 Туризм

(на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст)

РОЗРОБЛЕНО

Фаховою атестаційною комісією

з спеціальності 242 Туризм

Голова комісії доц. Марина ГРАБАР

Ужгород – 2022

Пояснювальна записка

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «молодшого спеціаліста» за спеціальністю 5.14010103 «Туристичне обслуговування». Прийом абітурієнтів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) «молодший спеціаліст», для навчання за спеціальністю 242 Туризм проводиться за результатами фахових вступних випробувань у письмовій формі.

Мета вступного випробування полягає у перевірці рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок вступників вимогам програми для опанування нормативних і варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця ОС «бакалавр» за спеціальністю 242 «Туризм».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Абітурієнт повинен уміти: теоретично розкрити поставлене питання, продемонструвавши комплексні знання сучасних різновидів туризму, соціально-економічної географії країн світу й історії туризму; співвідносити теоретичні знання із проблематикою їх практичної реалізації в сучасних умовах; знати основні характеристики туристичних регіонів; розуміти основні етапи генези туризму, орієнтуватися в основних проблемних питаннях та перспективних напрямках розвитку індустрії туризму.

Характеристика змісту програми. Дана програма розкриває структуру та зміст фахового вступного випробування: визначає перелік дисциплін, з яких проводитиметься вступне випробування, теми навчального матеріалу, орієнтовний перелік питань; структуру екзаменаційного білету та критерії оцінювання вступного випробування. У програмі подано список рекомендованої літератури для підготовки абітурієнтів до складання фахового випробування.

Перелік фахових навчальних дисциплін, з яких проводиться вступне випробування

Фахове вступне випробування для вступників на навчання за спеціальністю 242 Туризм на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» проводитиметься з таких фахових навчальних дисциплін:

1. «Сучасні різновиди туризму»
2. «Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»
3. «Історія розвитку туризму в світі»

Теми навчального матеріалу та орієнтований перелік питань

СУЧАСНІ РІЗНОВИДИ ТУРИЗМУ

Тема 1. Сучасні різновиди туризму» як навчальна дисципліна

Об'єкт, предмет вивчення, завдання, функції, взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Основні проблеми вивчення дисципліни. Рекомендована література до курсу.

Тема 2. Туризм як соціально-економічна система

Соціокультурні явища і феномени: сутнісні ознаки. Основні характеристики соціальних феноменів. Соціокультурні характеристики туризму: термінологічний дискурс. Класифікаційний дискурс. Структура туризму. Турист: визначення та соціально-демографічні характеристики.

Тема 3. Технології передреалізаційних процесів

Організатори туризму. Туроператорська та турагентська діяльність: види, функції, завдання. Канали збуту туристичного продукту. Просування туристичних послуг. Взаємини суб'єктів туризму. Інституціональні характеристики туризму.

Тема 4. Механізм державного регулювання туризму в Україні

Програмно-цільовий метод державного управління. Регіональні туристичні програми. Основні важелі впливу держави на туристську діяльність. Ліцензування в туризмі. Порядок і правила сертифікації послуг у сфері туризму. Основні принципи і завдання стандартизації в туризмі.

Тема 5. Класифікація туризму за спрямованістю туристичних потоків та охопленням території

Сутність поняття туристичний потік. Внутрішній туризм. Виїзний туризм (зарубіжний туризм). В'їзний туризм (іноземний туризм). Міжнародний туризм. Туризм у межах країни. Національний туризм. Місцевий туризм. Далекий туризм. Транзитний (транскордонний) туризм. Внутрішньоконтинентальний туризм. Міжконтинентальний туризм. Навколосвітній туризм. Міжрегіональний, регіональний, внутрішньорегіональний туризм.

Тема 6. Класифікація туризму за терміном поїздки

Короткостроковий туризм. Туризм вихідного дня. Тривалий туризм: різновиди. Нічний туризм.

Тема 7. Класифікація туризму за сезонністю та інтенсивністю турпотоків

Постійний туризм. Сезонний туризм: односезонний, двосезонний. Чотири сезони туристичної активності. Міжсезонний туризм. Лінійний та зимовий туризм. Індекс сезонності. Фактори, що впливають на сезонність туризму.

Тема 8. Класифікація туризму за принципом оплати та організацією продаж

Елітний туризм. Комерційний туризм. Соціальний туризм. Інсентив-туризм. Рекламні тури.

Тема 9. Класифікація туризму за ступенем організованості

Організований туризм. Плановий туризм. Позаплановий туризм: гарячі путівки. Неорганізований туризм. Самодіяльний туризм. Незалежний (аматорський) туризм. Сталий туризм.

Тема 10. Класифікація туризму за соціально-демографічними ознаками

Дитячий туризм: різновиди. Молодіжний (студентський) туризм. Туризм для середнього віку. Туризм для людей похилого віку. Сімейний туризм. Туризм для різних вікових груп. Туризм для жінок. Туризм для чоловіків. Туризм для самотніх людей. Туризм для осіб з обмеженими можливостями.

Тема 11. Класифікація туризму за формою організації подорожі та обслуговування

Стаціонарний туризм (лікувально-оздоровчий, сільський, подієвий, гральний). Сутність поняття таймшер. Переваги та недоліки таймшер туризму. Туризм готельного типу. Туризм неготельного типу (бунгало, автофургон, трейлер, караван, кемпінг).

Тема 12. Класифікація туризму за засобами пересування

Роль та класифікаційні ознаки транспортних подорожей. Перевезення повітряним транспортом. Залізничний транспорт та залізничні круїзи. Подорожі водним транспортом. Правові основи транспортних перевезень.

Тема 13. Класифікація туризму за метою подорожі

Культурно-пізнавальний. Діловий. Екологічний. Весільний. Гастрономічний. Військовий. Екстремальний. Індустріальний. Кіно-туризм. Освітній. Релігійний. Шопінг туризм.

Тема 14. Активний туризм

Повітряні види спортивного туризму: парашутизм, фрістайл, BASE jumping, дельтапланеризм, політ на повітряній кулі. Гірські види спортивного туризму. Альпінізм. Головні проблеми розвитку альпінізму та гірськолижного туризму в Україні. Сноубординг. Наземні види спортивного туризму. Маунтбайкінг. Спелеологія. Розвиток спелео-туризму на Закарпатті. Спелестологія. Штучні підземні споруди. Водні види спортивного туризму. Дайвінг. Вейкбординг. Водні лижі. Віндсерфінг. Серфінг. Каякінг. Рафтинг.

Тема 15. Екзотичні види туризму у світі

Космічний туризм. Концепція ревайлідінгу та її вплив та туристичну діяльність. Ревайлдінг туризм. Темний туризм (некропольний, туризм катастроф, містичний туризм, «туризм смерті»). Об'єкти темного туризму.

Орієнтовний перелік питань

1. Об'єкт та предмет дисципліни
2. Туризм як соціально-економічна система
3. Турист: визначення та соціально-демографічні характеристики
4. Сутність поняття «туризм»
5. Психологічні типи туристів
6. Сутність поняття «дестинація»
7. Механізм державного регулювання туризму в Україні
8. Ліцензування в туризмі.
9. Порядок і правила сертифікації послуг у сфері туризму.
10. Права і обов'язки туристів та екскурсантів
11. Центральний орган виконавчої влади у туризмі, основні повноваження
12. Технології передреалізаційних процесів
13. Організатори туризму. Туроператорська та турагентська діяльність.
14. Класифікація туроператорів
15. Класифікація турагентів
16. Документальне оформлення взаємин з туристами
17. Канали збуту туристичного продукту. Просування туристичних послуг.

18. Особливості постійного та міжсезонного туризму
19. Індекс сезонності
20. Сезонний туризм: односезонний, двосезонний.
21. Чотири сезони туристичної активності.
22. Класифікація туризму за сезонністю.
23. Класифікація туризму за інтенсивністю турпотоків.
24. Літній та зимовий туризм.
25. Класифікація туризму за спрямованістю туристичних потоків.
26. Внутрішній туризм.
27. Виїзний туризм (зарубіжний туризм). В'їзний туризм (іноземний туризм).
28. Туристичний потік та його характеристики
29. Показники інтенсивності туристичних потоків
30. Класифікація різновидів туризму
31. Особливості міжнародного туризму.
32. Особливості національного туризму.
33. Класифікація туризму за охопленням території.
34. Місцевий туризм: основні ознаки.
35. Далекий туризм: особливості.
36. Транзитний (транскордонний) туризм.
37. Прикордонний туризм.
38. Внутрішньоконтинентальний туризм.
39. Міжконтинентальний туризм.
40. Навколосвітній туризм.
41. Міжрегіональний туризм.
42. Регіональний туризм.
43. Внутрішньорегіональний туризм.
44. Класифікація туризму за терміном поїздки.
45. Туризм вихідного дня.
46. Тривалий туризм: різновиди.
47. Особливості нічного туризму.
48. Класифікація туризму за ступенем організованості.
49. Організований туризм. Плановий туризм.
50. Позаплановий туризм: гарячі путівки.
51. Неорганізований туризм. Самодіяльний туризм
52. Класифікація туризму за соціально-демографічними ознаками.
53. Дитячий туризм: різновиди.
54. Молодіжний (студентський) туризм.
55. Туризм для людей похилого віку.
56. Сімейний туризм.
57. Туризм для різних вікових груп (змішаний туризм).
58. Туризм для осіб з обмеженими можливостями.
59. Класифікація туризму за формою організації подорожі.
60. Стаціонарний туризм (лікувально-оздоровчий, сільський, подієвий, гральний).
61. Таймшер туризм
62. Туризм готельного та неготельного типу
63. Класифікація туризму за засобами пересування.
64. Перевезення повітряним транспортом
65. Залізничний транспорт та залізничні круїзи
66. Подорожі водним транспортом
67. Темний туризм
68. Ревалдінг туризм.
69. Різновиди та особливості пішохідного туризму.

70. Різновиди та особливості повітряного туризму.
71. Різновиди та особливості водного туризму.
72. Різновиди та особливості автомототуризму.
73. Космічний туризм: особливості.
74. Культурно-пізнавальний та діловий туризм.
75. Екологічний, весільний та гастрономічний туризм.
76. Індустріальний та військовий туризм.
77. Кіно-туризм та шопінг-туризм.
78. Релігійний та освітній туризм.
79. Різновиди активного туризму.
80. Екзотичні види туризму.
81. Елітний туризм. Комерційний туризм.
82. Соціальний туризм. Інсентив-туризм. Рекламні тури.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ КРАЇН СВІТУ ТА ТУРИСТИЧНІ РЕГІОНИ

Тема 1. Політична карта світу

Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу. Міжнародні організації, їх функціональний і просторовий розподіл.

Тема 2. Регіональний поділ країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів

Типологія країн світу. Класифікація країн за формою правління. Форми адміністративно-територіального устрою. Відмінності федеративних держав. Політичні та економічні системи країн. Класифікація країн світу за площею, кількістю населення, географічним положенням тощо. Економіко-географічна характеристика регіонів.

Тема 3. Ресурси туристичних регіонів світу

Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Світові природні ресурси. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне. Географія світових природних ресурсів: мінеральних, земельних, лісових, водних, Світового океану, рекреаційних.

Тема 4. Європа. Регіональний поділ Європи. Північна Європа (Норвегія, Швеція, Фінляндія)

Економіко-географічна характеристика Європи. Європейський Союз. Загальні відомості про регіон Північна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Регіон Західна Європа. Економіко-географічна характеристика (Німеччина, Франція)

Загальні відомості про регіон Західна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 6. Регіон Південна Європа. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про регіон Південна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 7. Регіон країн Південно-Східної Європи. Економіко-географічна характеристика (Хорватія, Болгарія)

Загальні відомості про регіон Східна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 8. Регіон країн Центрально-Східної Європи. Економіко-географічна характеристика (Польща, країни Балтії)

Загальні відомості про регіон Центрально-Східна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 9. Регіон Південна Азія. Економіко-географічна характеристика (Індія)

Загальні відомості про регіон Південно-Західна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 10. Регіон Південно-Західна Азія. Економіко-географічна характеристика. Перспективи виділення як окремого – Близькосхідного туристичного регіону (Туреччина, Ізраїль)

Загальний огляд. Склад регіону. Різноманітність країн. Особливості господарства. Роль країн Азії в світі. Регіон перехрестя важливих морських комунікацій. Економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 11. Регіон Північна та Центральна Азія. Економіко-географічна характеристика (Казахстан)

Загальні відомості про регіон Північна та Центральна Азія: економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 12. Регіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Японія, Китай)

Загальні відомості про регіон Східна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 13. Регіон Південно-Східна Азія. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про регіон Південно-Східна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 14. Регіон Північна Америка. Економіко-географічна характеристика

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки. Роль та значення міжнародної організації НАФТА в економічному зростанні регіону. США – лідер економічного розвитку. Канада.

Тема 15. Регіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Мексика та Бразилія

Економіко-географічна характеристика. Внутрішні відмінності економічного розвитку країн регіону. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 16. Регіон Північна Африка. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 17. Регіон Західна Африка. Економіко-географічна характеристика

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 18. Регіон Центральна Африка. Економіко-географічна характеристика

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 19. Регіон Східна Африка. Економіко-географічна характеристика

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості

економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 20. Регіон Південна Африка. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про країни Південної Африки: економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Ключова країна вивчення – ПА.

Тема 21. Регіон Австралія та Океанія. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості, економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Ключова країна вивчення – Австралія.

Орієнтовний перелік питань

1. Об'єкт і предмет регіональної економічної і соціальної географії світу
2. Кордони держави. Функції кордонів. Класифікація.
3. Міжнародні організації, їх функціональний і просторовий розподіл
4. Політична карта світу. Періоди та етапи формування політичної карти світу
5. Політична карта світу: базові поняття, політико-адміністративні утворення
6. Політичні та економічні системи країн світу
7. Типологія країн світу: класифікація за площею та за кількістю населення
8. Типологія країн світу: класифікація за рівнем економічного розвитку
9. Типологія країн світу: класифікація за формою державного устрою
10. Типологія країн світу: класифікація за формою правління
11. Загальні відомості про регіон Західна Європа: економіко-географічне положення, склад регіону
12. Господарство країн Західної Європи
13. Природні умови і ресурси країн Західної Європи
14. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Західної Європи
15. Транспорт країн Західної Європи
16. Господарство Німеччини
17. Економіко-географічна характеристика Франції
18. Господарство Великої Британії
19. Туристично-рекреаційний потенціал Західної Європи.
20. Загальні відомості про регіон Північна Європа: економіко-географічне положення; природно-ресурсний потенціал
21. Населення Північної Європи
22. Загальна характеристика господарства країн Північної Європи
23. Промисловість країн Північної Європи.
24. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Північної Європи
25. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні Північна Європа. Туристичні центри Північної Європи
26. Загальні відомості про регіон Південна Європа: економіко-географічне положення; населення
27. Господарство країн Південної Європи
28. Природні умови і ресурси Південної Європи
29. Особливості розвитку сільського господарства Південної Європи
30. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Південної Європи
31. Туристично-рекреаційний потенціал Південної Європи. Туристичні центри.
32. Господарство Італії.
33. Господарство Греції. Загальні відомості про регіон Центрально-Східна Європа:

економіко-географічне положення; населення

34. Особливості населення країн Центрально-Східної Європи.

35. Загальні риси господарства країн Центрально-Східної Європи

36. Природно-ресурсний потенціал країн Центрально Східної Європи як основа розвитку господарства.

37. Економіко-географічна характеристика Польщі.

38. Економіко-географічна характеристика країн Балтії.

39. Економіко-географічна характеристика України.

40. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Центрально-Східної Європи.

41. Туристично-рекреаційний потенціал Центрально-Східної Європи. Туристичні центри.

42. Загальні відомості про регіон Південно-Східної Європа: економіко-географічне положення; населення.

43. Особливості населення країн Південно-Східної Європи.

44. Загальні риси господарства країн Південно-Східної Європи

45. Природно-ресурсний потенціал країн Південно-Східної Європи як основа розвитку господарства.

46. Господарство Болгарії.

47. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Південно-Східної Європи.

48. Туристично-рекреаційний потенціал Південно-Східної Європи. Туристичні центри.

49. Економіко-географічне положення Південно-Західної Азії: населення, природні ресурси.

50. Господарство країн Південно-Західної Азії.

51. Економіко-географічна характеристика Туреччини.

52. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Південно-Західної Азії.

53. Туристично-рекреаційний потенціал Південно-Західної Азії. Туристичні центри.

54. Економіко-географічне положення Південної Азії: населення, природні ресурси.

55. Господарство країн Південної Азії.

56. Господарство Індії.

57. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Південної Азії.

58. Туристично-рекреаційний потенціал Південної Азії. Туристичні центри.

59. Економіко-географічне положення Південно-Східної Азії: населення, природні ресурси.

60. Господарство країн Південно-Східної Азії.

61. Феномен економічного розвитку НІК.

62. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Південно-Східної Азії.

63. Туристично-рекреаційний потенціал Південно-Східної Азії. Туристичні центри.

64. Економіко-географічне положення Східної Азії: населення, природні ресурси.

65. Господарство країн Східної Азії.

66. Господарство Японії.

67. Господарство Китаю.

68. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Східної Азії.

69. Туристично-рекреаційний потенціал Східної Азії. Туристичні центри.

70. Економіко-географічне положення Північної Азії: населення, природні ресурси.

71. Господарство Північної Азії.

72. Економіко-географічне положення Центральної Азії: населення, природні ресурси.

73. Господарство країн Центральної Азії.

74. Господарство Казахстану.

75. Туристично-рекреаційний потенціал Центральної Азії. Туристичні центри.

76. Загальні відомості про регіон Північна Америка: економіко-географічне положення, склад регіону

77. Господарство країн Північної Америки.

78. Природні умови і ресурси країн Північної Америки.

79. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Північної Америки.
80. Транспорт країн Північної Америки.
Господарство США
81. Господарство Канади.
82. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Північної Америки.
83. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні Північна Америка.
Туристичні центри Північної Америки.
84. Загальні відомості про регіон Латинська Америка: економіко-географічне положення, склад регіону
85. Господарство країн Латинської Америки.
86. Природні умови і ресурси країн Латинської Америки.
87. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Латинської Америки.
88. Господарство Мексики.
89. Господарство Бразилії.
90. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Латинської Америки.
91. Туристично-рекреаційний потенціал Латинської Америки. Туристичні центри.
92. Загальні відомості про регіон Африка: економіко-географічне положення, склад регіону, диспропорція в економічному розвитку.
93. Господарство країн Африки.
94. Природні умови і ресурси країн Африки.
95. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Африки.
96. Господарство Єгипту.
97. Господарство ПАР.
98. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Африки.
99. Туристично-рекреаційний потенціал Африки. Туристичні центри.
100. Загальні відомості про регіон Австралія та Океанія: економіко-географічне положення, склад регіону.
101. Господарство Австралії.
102. Туристично-рекреаційний потенціал Австралії. Туристичні центри.
103. Економіко-географічна характеристика Нової Зеландії.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В СВІТІ

Тема 1. Історія туризму як наука. Загальна періодизація історії розвитку туризму

Предмет історії туризму. Зміст історії туризму. Необхідність вивчення історії туризму. Зв'язок історії туризму з іншими науками. Завдання історії туризму. Основні варіанти періодизації історії туризму.

Основні поняття. Види туризму. Чинники розвитку туризму.

Тема 2. Подорожі та мандрівки в давні часи

Передумови виникнення і розвитку мандрівок. Переміщення (міграції) первісних людей, ознайомлення з новими територіями.

Мандрівки на Давньому Сході. Подорожі у країнах Месопотамії. Географія подорожей давніх єгиптян. Буддійське паломництво. Подорожі та експедиції фінікійців і карфагенян. Подорожі жителів Криту, Персії та Іудеї. Давньокитайські подорожники.

Давні торговельні шляхи, їх значення для розвитку подорожей.

Активізація мандрівництва та подорожей в античні часи. Видатні мандрівники Давньої Греції. Олімпійські ігри, їх значення для історії мандрівництва та туризму. Курорти Давнього Риму. Римські готелі, харчевні та шляхи як паростки майбутньої інфраструктури туризму.

Українські землі у описах античних мандрівників.

Тема 3. Походи та подорожі Середньовіччя

Особливості середньовічної культури. Паломництво як культурний феномен. Місіонерські подорожі. Єрусалим — центр паломництва. Хрестові походи, їх причини, значення та соціокультурні наслідки.

Арабські мандрівники і паломники. Варяги (вікінги, нормани) та їх подорожі. Географічні відкриття та їх значення.

Мандрівники Середньовіччя. Удосконалення в будівництві доріг і транспортних засобах у середньовічній Європі.

Описи Русі європейськими і арабськими мандрівниками. Мандрівки давніх русичів, їхній внесок у відкриття та освоєння нових земель.

Тема 4. Період Великих географічних відкриттів

Соціально-економічна характеристика та чинники розвитку подорожей в епоху Відродження.

Розвиток мореплавства та нові досягнення у кораблебудуванні.

Великі географічні відкриття. Морські подорожі португальців. Б. Діаш, Васко да Гама. Відкриття морського шляху до Індії. Морські подорожі іспанців. Х. Колумб, Ф. Магеллан. Відкриття і початок дослідження Америки. Конкіста. Перші кругосвітні подорожі.

Подорожі російських, голландських та англійських мандрівників XV-XVII ст. Відкриття Австралії та початок освоєння Сибіру.

Нові складові у сфері гостинності. Вплив торгівлі на становлення і розвиток туризму. Розвиток картографії.

Тема 5. Подорожі і мандрівки періоду Просвітництва

Основні чинники розвитку туризму від сер. XVII ст. до кінця XVIII ст. Подорожі та відкриття цього періоду. Розвиток системи гостинності у ХУП-ХУІІІ ст.ст.

Роль Петра I у розвитку туризму в Росії. Російські науково-дослідницькі експедиції XVIII ст.

Просвітницький туризм і розвиток системи музеїв в Росії.

Тема 6. Розвиток туризму в XIX ст.

Основні чинники та соціально-економічні умови розвитку туризму у XIX ст. «Транспортна революція» початку XIX ст. Становлення організованого туризму, перші туристичні фірми та організації. Поява елементів комплексного обслуговування туристів як прототипу пакет-турів.

Томас Кук та його роль у розвитку і становленні туризму. Перші путівники для туристів. Розвиток туристичного бізнесу в Європі.

Дослідження внутрішньоматерикових територій Америки та Африки. Мандрівки та наукові дослідження внутрішньоматериковими територіями Азії та Австралії. Першовідкриття на Антарктиді та в Арктиці.

Подорожі та туризм в Росії у XIX - на поч. XX ст. Внесок українців у географічні дослідження земної кулі. Рекреаційне освоєння Криму. Зародження туристсько-екскурсійної справи на західноукраїнських землях. Розвиток готельної справи та інших закладів гостинності в Україні та світі.

Створення перших міжнародних об'єднань і міжнародних організацій.

Тема 7. Туризм у XX ст.

Удосконалення світової транспортної системи. Розвиток і удосконалення матеріальної бази та інфраструктури туризму. Розвиток масового туризму. Розвиток готельного та ресторанного бізнесу.

Особливості розвитку туризму у світі у 20-30-х роках. XX ст. Створення і діяльність міжнародних туристичних організацій. Становлення професійної освіти з туризму.

Соціально-економічні, політичні та демографічні передумови розвитку туризму після Другої світової війни. Вдосконалення світової транспортної системи у другій половині XX ст. Перші інформаційні технології у сфері гостинності. Роль міжнародних туристичних організацій в розвитку міжнародного співробітництва в галузі туризму.

Світовий туризм на сучасному етапі: динаміка, проблеми та перспективи розвитку. Розвиток великих транснаціональних корпорацій, готельних ланцюгів і ланцюгів підприємств харчування. Нові види туризму і перспективи їх поширення.

Екологія сучасного туризму. Вплив туризму на соціокультурне середовище.

Розвиток туризму в Україні у міжвоєнний період (1918-1939 рр.). Створення централізованої системи управління туризмом в Україні. Туристично-екскурсійна справа і краєзнавчий рух у Радянській Україні (1923-1933 рр.). Краєзнавчо-туристичні товариства «Сокіл», «Плай», «Січ», «Чорногора».

Відновлення туристично-екскурсійної діяльності наприкінці 40-х - на початку 50-х років. Удосконалення системи організації і управління туризмом у 50-60-ті роки. Піднесення міжнародного туризму. Діяльність трьох найбільших туристичних організацій СРСР у радянській Україні (ВАТ «Інтурист», ЦРТЕ ВЦРПС, БММТ «Супутник» ЦК ВЛКСМ та їх структури в Україні).

Туризм на початку 90-х років. — соціально-економічні передумови та проблеми самовизначення. Запровадження державного регулювання туризмом. Правові засади туристичної діяльності в Україні. Основні завдання, пріоритетні напрями розвитку українського туризму. Активізація міжнародної туристичної діяльності України як складової зовнішньоекономічної діяльності. Розбудова інфраструктури українського туризму, підготовка кадрів. Перспективи і прогностичні оцінки розвитку українського туризму.

Орієнтовний перелік питань

1. Основні чинники виникнення подорожей і туризму.
2. Історичні етапи розвитку туризму.
3. Значення туризму для історії людства.
4. Загальна характеристика розвитку подорожей в стародавньому світі.

5. Розвиток мореплавства в стародавній Фінікії.
6. Подорожі стародавніх греків.
7. Основні чинники та напрямки розвитку туризму і системи гостинності в світі в XIX - першій половині XX.
8. Подорожі в стародавньому Римі.
9. Розвиток інфраструктури для подорожуючих і традиції гостинності в стародавньому світі.
10. Загальні риси подорожей в античному світі. Значення мандрівництва у формуванні тогочасного світогляду.
11. Соціально - економічна характеристика розвитку і види подорожей в епоху Середньовіччя.
12. Розвиток мореплавства в VII-XV ст. в Арабському світі.
13. Подорожі вікінгів у VIII-XII століттях.
14. Розвиток інфраструктури для подорожуючих в епоху Середньовіччя.
15. Традиції гостинності та розвиток подорожей на Русі в X-XV століттях.
16. Соціально-економічна характеристика та чинники розвитку подорожей в епоху Відродження.
17. Розвиток мореплавства та Великі географічні відкриття.
18. Подорожі в Російській імперії в XV-XVII століттях.
19. Нові складові у сфері гостинності в XV-XVI століттях.
20. Основні види та значення подорожей в XV-XVI століттях.
21. Основні чинники появи туризму в епоху Просвітництва.
22. Подорожі та географічні відкриття XVII-XVIII ст.
23. Створення туристичної інфраструктури та курортів у XVIII - на початку XX століття.
24. Основні види та значення подорожей в епоху Просвітництва.
25. Туристична діяльність Томаса Кука.
26. Туристичні організації другої половини XX ст.
27. Пам'ятки ЮНЕСКО в туризмі .
28. Закон України «Про туризм».
29. Стан туристичної справи в Україні в 90-і рр. XX століття.
30. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туристично-екскурсійної справи в Російській імперії у XVIII - на початку XIX ст.
31. Створення та діяльність найбільших туристичних організацій в СРСР.
32. Картографія, художня література та видавання путівників як чинники розвитку туризму в Російській імперії.
33. Особливості світової туристичної індустрії та основні види туризму в світі в другій пол. XX ст.
34. Створення перших туристичних об'єднань і міжнародних організацій .
35. Створення та діяльність міжнародних туристичних організацій в другій половині XX століття.
36. Основні види туризму в Російській імперії у XVIII - на початку XX ст.
37. Прочанство в Російській імперії у XIX - на початку XX століття.
38. Соціально-економічні чинники розвитку туризму в світі в II пол. XX ст.
39. Основні особливості розвитку радянського туризму.
40. Характер та основні види туризму в СРСР.
41. Розвиток туризму в СРСР в 20-30-ті XX ст.
42. Розвиток планових туристичних маршрутів.
43. Основні риси розвитку туризму на українських землях у складі Австро-Угорщини та Польщі.
44. Туризм на українських землях у складі Польщі (1921-1939 рр.).
45. Роль українського національно-культурного руху в розвитку туризму на українських територіях у складі Австро-Угорщини.

46. Розміщення та харчування подорожуючих у Галичині в складі Австро-Угорщини (друга половина XIX ст. - 1914 р.).
47. Українська еміграція з Австро-Угорщини (кінець XIX - початок XX ст.).
48. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туризму в Австро-Угорській імперії.
49. Український туризм як складова міжнародного туризму.
50. Основні тенденції та перспективи розвитку вітчизняного туризму на рубежі XX-XXI століть.
51. Туристичний бізнес на українських землях наприкінці XIX - на початку XX ст. Створення та діяльність російських туристичних організацій.
52. Готельні послуги та розвиток курортів у XIX - на початку XX ст.
53. Основні тенденції розвитку туризму в світі на межі XX-XXI ст.

Структура екзаменаційного білету

Кожен екзаменаційний білет складається з 25 тестових завдань теоретичного і практичного характеру. Питання формуються шляхом автоматичного відбору з переліку завдань з кожної навчальної дисципліни, винесеної для складання фахового вступного випробування. Екзаменаційні білети містять питання приблизно однакового рівня складності та є рівнозначними.

Критерії оцінювання вступного випробування

Згідно із Правилами прийому ДВНЗ «УжНУ» в 2022 р., фахові вступні випробування на здобуття ОКР «магістр» оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Відповідно до структури екзаменаційного білета, кожна правильна відповідь оцінюється у 4 бали, максимальна кількість балів за правильні відповіді – 100 (200) (25 завдань по 4 бали за правильну відповідь).

Рекомендована література

СУЧАСНІ РІЗНОВИДИ ТУРИЗМУ

Основна література

1. «Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України. Туристичний вісник. 2004. №1.
2. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навч. посіб. К. : Знання України, 2002. 358 с.
3. Алієва-Барановська В. М., Дахно І. І. Міжнародний туризм: навч. посібник-довідник. К. : «Центр учбової літератури», 2012. –344 с.
4. Бабарицька В. К., Малиновська О. Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту : навч. посіб. Вид. 2- ге, перероб. та допов. К. : Альтерпрес, 2008. 230 с.
5. Биржаков Н.М. Введение в туризм. СПб. : Герда, 2002. 400 с.
6. Волошин О., Капрук І., Малинович Л., Сварник М. Сільський відпочинок для неповносправних: посібник. Львів : Ліга-Прес. 2011. 232 с.
7. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. 301 с.
8. Дмитрук О. Ю., Дмитрук С. В. Екотуризм: навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2009. 358 с.
9. Дмитрук О. Ю., Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посіб. 2- вид., перероб. та допов. Київ : Альтерпрес, 2008. 280 с.
10. Ковальська С., Давидів А. Львів: Каменярь, 2006. 152 с.
11. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посібник. К. : Знання, 2011. 334 с.
12. Любіцева О.2О. Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 335 с.
13. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. : навч. посіб. К. : Центр учбової л-ри, 2007. 424 с.
14. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Покогодна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. Х. : ХНАМГ, 2008. 541 с.
15. Рутинський М. Й., Зінько Ю. В. Зелений туризм. К. : Знання, 2008. 271 с.
16. Рутинський М. Й. Замковий туризм в Україні : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2007. 431 с.
17. Смолій В. А., Федорченко В. К., Цибух В. І. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / Передмова В. М. Литвина. К. : Видавничий Дім «Слово», 2006. 372 с.

Допоміжна література

18. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник. К. : Грамота, 2006. 264 с.
19. Устименко Л. М. Основи туризмознавства: Навчальний посібник. К. : Альтерпрес, 2009. 320 с.
20. Шишка В.В. Авто- і мототуризм в системі спортивно-оздоровчого туризму. Джи́пінг та караванінг як види туризму. Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності. 2016. С. 349-354
21. Філіпов З. І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи : навч. посіб. Дрогобич : Коло, 2010. 344 с.
22. Храбовченко В. В. Экологический туризм. М. : Финансы и статистика, 2004. 243 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

23. Види туризму – зібрання електронних носіїв. URL: <http://tourlib.net/vidy.htm>
24. Всесвітня туристична організація. URL: <http://www2.unwto.org/en>
25. Українська асоціація екологічного туризму. URL: <http://uaeta.org>

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ КРАЇН СВІТУ ТА ТУРИСТИЧНІ РЕГІОНИ

1. Александрова А.Ю. Международный туризм / Александрова А. Ю. - М. : Аспект Пресс, 2001. - 461с.
2. Алаев Э.Б. Социально-экономическая география: Понятийно-терминологический словарь / Б. Алаев. - М. : Мысль, 1983.
3. Атлас економічна і соціальна географія світу: 10-11 клас. - К.: ДНВП "Картографія", 2016. - 53 с.
4. Безуглий. В.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу / В.В. Безуглий, С.В.Козинець. - К. : Вид-во «Академія», 2003.
5. Бейдик О.О. Географія. Для вступників до вищих навчальних закладів / О.О. Бейдик, М.М. Падун.- К : Либідь, 2002. - 304 с.
6. Вишневська О.О., Парфіненко А.Ю., Сідоров В.І. Туристичне країнознавство: підручник / О. О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. - Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. - 594 с.
7. География туризма. Учебник для вузов / под. ред. : А. Ю. Александровой. - М. : КноРус, 2009.- 592 с.
8. Голіков А. П. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / А.П. Голіков, О.Г. Дейнека, Л.О.Позднякова, П.О. Черномаз. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 463 с.
9. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія : навч.посіб. / В. Головченко, О. Кравчук - К. : Нічлава, 2006. - 336 с.
10. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П.М. Ігнат'єв- 2-е вид. Чернівці : Книги- XXI, 2006. - 423 с.
11. Дмитриевский Ю.Д. Туристские районы мира / Ю.Д. Дмитриевский. - М. : Смоленск. 2000.
12. Економіка зарубіжних країн : підручник / А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський. - К. :Либідь, 1996.
13. Економічна і соціальна географія світу. 10 клас : Атлас. - К : НВП «Картографія», 2011. - 48 с.
14. Кузишин А. В. Міжнародний туризм : навч. посібник / А. В. Кузишин. - Тернопіль : Вектор, 2016.- 204 с.
15. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк,Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 528 с.
16. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк- К. : Знання, 2007. - 292 с.
17. Мироненко Н.С. Страноведение: теория и методы : Учебн. пособие для вузов / Н.С. Мироненко.М. : Аспект Пресс, 2001.
18. Мироненко М. С. Страноведение: Теория и методы : Учебн. пособ. для вузов / М.С. Мироненко. М. : Аспект Пресс, 2001. - 268 с.
19. Окладникова Е. А. Международный туризм. География туристских ресурсов мира / ОкладниковаЕ. А. - М. : СПб., 2002. - 384 с.
20. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка [Текст] : підручник / Н. Е. Аванесова; Харків.нац. ун-т буд-ва та архітектури. - Харків : Щедра садиба плюс, 2015. - 223 с.
21. Соціально-економічна географія світу / за ред. С.П. Кузика. - Тернопіль, 1998.
22. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу: Європа, Азія, Австралія та Океанія : навч. посіб. / В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська. - К. : Альтпрес. -2009. - 427 с.
23. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: Навч. посіб. / Під ред.: О. О. Любіцевої. - К. : Альт-прес, 2008. - 436 с.
24. Ушаков Д. С. Страноведение: Учебн. пособ. / Д. С. Ушаков. - М.; Ростов- н/Д : МарТ, 2007. - 253с.
25. Экономическая, социальная и политическая география мира. Регионы и страны / Под

- ред.: д-ра геогр. наук, проф. С.Б. Лаврова, канд. геогр. наук Н.В. Каледина. - М.: Гардарики, 2002. - 928 с.
26. Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії : навч. посіб. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. - К.: Либідь, 2009. - 312 с.
 27. Юрківський В.М. Країни світу / В.М. Юрківський. - К.: Либідь, 1999.
 28. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни / В.М. Юрківський. - К.: Либідь, 2000.
 29. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії / О.І. Шаблій. - Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003.
 30. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: www.worldbank.org
 31. Офіційний сайт Світової Торгівельної Організації. Режим доступу: www.wto.org
 32. Офіційний сайт Комісії ООН з промислового розвитку ЮНІДО. Режим доступу: www.unido.org
 33. Офіційний сайт корпорації British Petroleum (статистика з енергетики - Statistical Review of World Energy). Режим доступу: www.bp.com
 34. Офіційний сайт OICA (International Organization of Motor Vehicle Manufacturers) - статистика з машинобудування. Режим доступу: www.oica.net
 35. Офіційний сайт Всесвітньої організації World Steel Association (статистика з чорної металургії). Режим доступу: www.worldsteel.org
 36. Офіційний сайт FAO (статистика з сільського господарства - Food and Agricultural Organization of the United Nations). Режим доступу: www.fao.org
 37. Офіційний сайт компанії CNN. Режим доступу: www.money.cnn.com
 38. Офіційний сайт ЦРУ США (статистика за країнами World Factbook). Режим доступу: www.cia.gov
 39. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку (Organisation for Economic Cooperation and Development). Режим доступу: www.oecd.org
 40. Офіційний сайт консалтингової компанії «Влант» (статистика по світовому господарству). Режим доступу: <http://www.vlant-consult.ru/projects/materials/>
 41. Сайт регіональної статистики. Режим доступу: www.world-gazetteer.com
 42. Країни світу. Режим доступу: www.world-countries.org.ua
 43. Країни світу. Режим доступу: www.allcountries.org.ua

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В СВІТІ

Основна література:

1. Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. Історія туризму: підруч. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 294 с.
- Аванесова Г.А. Сервисная деятельность: историческая и современная практика
2. Верн Ж. История великих путешествий: В 3-х кн./ Пер. з фр. Е.Брандиса. - М.: Терра, 1993.
3. Воронкова Л. П. История туризма и гостеприимства: Учеб. пособие. - М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004.-304 с.
4. Воронкова Л. П. История туризма: Учеб. пособие. - М.: Моск. психол.-соц. ин-т; Воронеж: Изд-во НПО «МО-ДЕК», 2001. - 304 с.
5. Магидович В. И., Магидович И. П. Очерки по истории географических открытий: В 5 т. (3-е изд. перераб. и допол.) - М.: Просвещение, 1982-1986.
6. Макаренко С.Н., Саак А.Э. История туризма. - Таганрог: Изд-во ТРТУ, 2003. - 94 с.
7. Соколова М. В. История туризма: Учеб. пособие для студ. вузов. - 4-е изд., перераб. - М.: Издат. центр «Академия», 2007. - 352 с.
8. Усыкин Т. С. Очерки истории российского туризма. - СПб.: Герда, 2000. - 224 с.
9. Устименко Л.М., Афанасьев І.Ю. Історія туризму: Навч. Посібник. - 2-е вид., переробл. та допов. - К.: Альтерпрес, 2008. - 354 с.

10. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. - К.: Вища шк., 2002.- 195 с.
11. Шаповал Г. Ф. История туризма. - Минск: ИП Эко-перспектива, 1999. - 303 с.

Допоміжна література:

1. Алексеев А. Колумбы Росские. - Магадан: Книжное издательство, 1966. - 182 с.
2. Амундсен Рауль // 100 человек, которые изменили ход истории. - Москва. - 2009. - №57. - С.4- 31.
3. Ананьев Д.А., Комлева В.Е., Раев Д.Я., Резун Д.Я., Соколовский И.Р., Туманик Е.Н. «Новые земли» и освоение Сибири в XVII - XIX вв.: очерки истории и историографии / Ответственный ред. Д.Я. Резун. - Новосибирск: Сова, 2006. - 227 с.
4. Бурлак В.Н Русская Америка. - М.: Вече, 2009. - 384 с.
5. Вейле К. История человечества: Австралия и Океания. - СПб.: ООО «Издательство Полигон», 2004. - 221 с.
6. Винничук Л. Люди, нравы и обычаи Древней Греции и Рима / Перев. с поль. В.К.Ронина. - М.: Высшая школа, 1988. - 496 с.
7. Всемирная история в датах и событиях (Перев. с франц.). - ОАО Издательство «Радуга», 2002.- 630 с.
8. Географічні відкриття: пер з фр. / Авт. тексту С.Дерем - К.: Махаон-Україна, 2008. - 128 с.
9. Григорович-Барський В. Мандри по Святих Місцях Сходу з 1723 по 1747 рік. - К.: Основи, 2000. -768 с.
10. Дитмар А.Б. От Птолемея до Колумба. - М. : Мысль,1989. - 253 с.
11. Дыгало В. История корабля. - М.: Изобразительное искусство, 1991. - 65 с.
12. Древние цивилизации / С.С.Аверенцев, В.П.Алексеев, В.Г.Ардзинба и др.; Под общей ред.Г.М.Брингард-Левина. - М.: Мысль, 1989. - 479 с.
13. Древняя Русь в свете зарубежных источников. Учебное пособие для студентов вузов /М.Б.Бибииков, Г.В.Глазырина, Т.Н.Джаксон и др.; под ред. Е.А.Менльниковой. - М.: «Логос», 2003. -608 с.
14. Древняя Русь в свете зарубежных источников: Хрестоматия. - в 3 томах. - М.: Русский Фонд содействия образованию и науке, 2007-2009.
15. Дюверже К. Кортес. - М.: Молодая гвардия, 2005. - 191 с.
16. Енциклопедія українознавства: в 11 томах / Під ред. В. Кубійовича / Перевидання в Україні. - Львів: НТШ, 1993-2003.
17. Зорин И. В., Каверина Т. П., Квартальнов В. А., и др. Менеджмент туризма. Туризм как вид деятельности: Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2003. - 288 с.
18. Зубко А. М. Опис Русі-України західноєвропейськими подорожниками П'єтро Карпіні та Віллемом Рубруком (XIII ст.) // Туристично-краєзнавчі дослідження. - Вип. 1; Ч. 2. - К.: КМ Трейдінг, 1998. - С. 270-280.
19. Иллюстрированная хроника открытий и изобретений с древнейших времен и до наших дней: Люди, даты, события / Дж. Кларк; Перев. с англ.М.Я.Беньковский и др. - М.: ООО «Издательство АСТ», 2002. - 322 с.
20. История средних веков: Учебник: В 2 т. / Под ред. С. П. Карпова. - М., 1998.
21. Історія України: нове бачення: У 2 т. / Під ред. В.А.Смолія. - К.,1995.
22. Квартальнов В. А. Туризм: Учеб. пособие. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 320 с.
23. Кёте Р. П. Путешественники - первооткрыватели. - М. : Слово, 2005. - 48 с.
24. Кифяк В.Ф. Організація туризму: Навчальний посібник. - Чернівці: Книги - XXI, 2011. - 344 с.
25. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. - Чернівці: Книги-XXI, 2003. - 300 с.
26. Клементс Дж. Зниклий світ: Вікінги. - К.: Махаон-Україна,2008. - 133 с.
27. Клукас А. Корабли. - М.: Слово, 2005. - 48 с.

28. Колумб // 100 человек, которые изменили ход истории. - Москва. - 2008. - №31. - С.4
29. Костюк О.М. «Історія туризму та рекреації» - К. : Знання, 2011. - 415 с.
30. Куглер Б. История крестовых походов. - Ростов н/Д:»Феникс»,1995. - 512 с.
31. Крип'якевич І. Всесвітня історія: у 3 книгах. - К.: Либідь,1995.
32. Лаллеман Ф. Пифей. Бортовой дневник античного мореплавателя. - М.,1938.
33. Ланге П. В. Подобно солнцу.. Жизнь Фернана Магеллана и первое кругосветное плавание - М.:Прогресс, 1990. - 208 с.
34. Лиелайс А. Каравеллы выходят в океан. - Рига: Издательство «Лиесма». - 285 с.
35. Лиелайс А. Конкистадоры. - Рига: Издательство «Лиесма». - 463 с.
36. Лурье С.Я. Геродот. - Москва-Ленинград: Издательство Академии наук СССР, 1947. - 213 с.
37. Малов В. Географические карты . - М.: Слово, 2001. - 48 с.
38. Малов В. Музеи. - М.: Слово, 2000. - 48 с.
39. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. пос. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 424 с.
40. Марко Поло // 100 человек, которые изменили ход истории. - Москва. - 2008. - №18. - С.4-31.
41. Маховский Я. История морского пиратства. - М.: Издательство «Наука», 1972. - 288 с.
42. Менеджмент туризма. Туризм как вид деятельности/Под ред. В. А. Квартальнова. - М.: Финансы статистика, 2005. - 288 с.
43. Московское государство XV-XVII вв. по сказаниям современников-иностранцев: 2 изд./ Сост.Н. В.Бочкарев. - М.: «Крафт+», 2000. - 248 с.
44. Мурзаев Э.М. География в названиях. - М. : Издательство «Наука», 1982. - 177 с.
45. Муромов И. А. 100 великих путешественников. - М.: Вече, 2001. - 656 с.
46. Поспелов Е.М. Географические названия мира: Топонимический словарь. - М. : Русские словари,1998. - 372 с.
47. Про затвердження Державної програми розвитку туризму на 2002-2010 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.02 № 583. Додаток: державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки // www.rada.kiev.ua.
48. Про туризм: Закон України від 15.09.95 № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1995.- № 31. - С. 241. - С 705-717.
49. Сакун Л В. Історичні корені та етапи розвитку туризму в Західній Європі // Проблемиміжнародного туризму: Зб. наук. ст. - К.: ТОВ Час Пік, 1997. - 264 с.
50. Січинський В. Чужинці про Україну. - К.: Довіра, 1992. - 252 с.
51. Снисаренко А.Б. Рыцари удачи. - СПб.: Судостроение, 1991. - 448 с.
52. Сокол Т. Г. Основы туристичної діяльності: Підручник. - К.: Грамота, 2006. - 264 с.
53. Субботин М.А. Великие открытия. Колумб. Васко да Гама. Магеллан. - М. : Издательство УРАГО, 1998. - 272 с.
54. Субтельний О. Україна. Історія. - К.,1992.
55. Федорченко В. К. Гостиничный и ресторанный бизнес: история и перспективы // Гостиничный и ресторанный бизнес. - 2001. - № 1. - С. 16-19; № 2. - С. 29-34; № 3. - С. 16-21.
56. Харден Д. Финникийцы. Основатели Карфагена / Пер. с англ. Л.А.Игоревского. - М.: ЗАО Центрполиграф, 2004. - 263 с.
57. Хмельницкий С. Николай Михайлович Пржевальский. 1839-1888. - Ленинград: Молодая гвардия,1950. - 418 с.
58. Хождение за три моря Афанасия Никитина 1466-1472 гг. - Москва-Ленинград: Издательство Академии наук СССР, 1958. - 283 с.
59. Христов Т.Т. Религиозный туризм: Учебн. Пособие для студентов высш. учеб. Заведений. -М.,2003. - 195 с.
60. Ципоруха М.И. Покорение Сибири. От Ермака до Беринга. - М.: Вече, 2004. - 400 с.
61. Шифман И.Ш. Финикийские мореходы. - М.: Издательство «Наука», 1965. - 82 с.
62. Шумовский Т.А. Арабы и море. По страницам рукописей и книг. - М.: Издательство

«Наука», 1964. - 191 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.vechervkarpatah.at.ua
2. www.transatlas.com.ua
3. [http:// library.tup.km.ua](http://library.tup.km.ua)
4. [http:// histua.com](http://histua.com)